

Seat No. : _____

FA-56
March-2007
Sanskrit (First Subsidiary)
Paper-I
महाभारते सभापर्वः (५०-६३)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

सूचना : जमश्री भाजुना अंक गुण दशावे छे.

Instruction : Number to the right shows the marks.

१. विवेचनात्मक नोध साथे नीचेनाभांथी कोर्धपण थार श्लोकोनो अनुवाद करो : (१५)
1. Translate with critical notes any **four** of the following : (16)
- (१) अथ यज्ञविभूतिं तां काञ्क्षसे भरतर्षभः ।
ऋत्विजस्तत्र तन्वन्तु सप्ततन्तुं महाध्वरम् ॥ (50/4)
- (२) द्यूते क्षत्तः कलहो विद्यते नः को वै द्यूतं रोचयेद बुध्यमानः ।
किंवा भवान्मन्यते युक्तरूपं भवद्वाक्ये सर्व एव स्थिताः स्म ॥ (52/10)
- (३) हिरण्यष्ठविनः कश्चित्पक्षिणो वनगोचरान् ।
गृहे किल कृतावासांल्लोभाद्राजन्नपीडयत् ॥ (55/12)
- (४) एतावता ये पुरुषं त्यजन्ति तेषां सख्यमन्तवद्ब्रूहि राजन् ।
राज्ञां हि चित्तानि परिप्लुतानि सान्तवं दत्त्वा मुसलैर्घातयन्ति ॥ (57/13)
- (५) जहर्ष कर्णोऽतिभृशं सह दुःशासनादिभिः ।
इतरेषां तु सभ्यानां नेत्रेभ्यः प्रापतज्जलम् ॥ (58/42)
- (६) दृश्यन्ते वै विकर्णे हि वैकृतानि बहून्यपि ।
तज्जस्तस्य विनाशाय यथाग्निररणिप्रजः ॥ (61/27)
- (७) अभिवादं करोम्येषां गुरुणां कुरुसंसदि ।
न मे स्यादपराधोऽयं यदिदं न कृतं मया ॥ (62/2)
- (८) तृतीयं वरयास्मत्तो नासि द्वाभ्यां सुसत्कृता ।
त्वं हि सर्वस्नुषाणां मे श्रेयसी धर्मचारिणी ॥ (63/33)

२. नीयेनाभांथी कोरुपशु यर शडुडु डर वलवरशुडुतुडु नुुध लडुडु : (१२)

2. Write explanatory notes on any **four** of the following : (12)

- (१) आऑडुडुतुडुः (२) डुधुवकः
(३) डुरुडुडुः (ॡ) डडुडु
(ॡ) नडुडुः शलरः (ॢ) इशुडुडुडुतुडुडु
(ॣ) डरुवतुडुडुः (ॣ) डुररतुकडुडुडुडु ।

३. नीयेनाभांथी कोरुपशु डुडु डर सडुडुशुडुतुडु नुुध लडुडु : (१ॡ)

3. Write short notes on any **two** of the following : (14)

- (१) सडुडुडुडु - शीरुषुक
(1) The title - सडुडुडुडु ।
(२) डुडुडुडु डुरकुडुडु
(2) Bhim's fury.
(३) डुधलषुडुडुडु डुडुडुडु डुडुडुडु डुडुडुडु.
(3) Grandeur put at stake by Yudhishthir.
(ॡ) डुरहलडुडु - सुधनुवुडु डुडुडुडुडुडु ।

ॡ. सडुडुडुडुडु आधरु डुरुडुडुडुडु डुडुडुडुडुडु डुरु. (१ॡ)

4. Sketch the character of डुरुडुडुडु based on सडुडुडुडु । (14)

अथवु/OR

ॡ. वलडुडुडुडुडु डुडुडुडु डुडुडुडुडु आलुडुडुडु.

4. Describe the preachings of Vidur in your own words.

ॡ. डुडुडुडुडुडु डुरुतुडुडु वलषुडु नुुध लडुडु. (१ॡ)

5. Write a detailed note on the authorship of the डुडुडुडुडु । (14)

अथवु/OR

ॡ. डुडुडुडुडुडु डुरररुडु डुडुडु डुरुडुडु डुरुडुडुडु डुरु.

5. Evaluate डुडुडुडुडु as a वलररुडुडुडु ।